

er overordentlig vanskeligt for den enkelte at skulle erhverve Jordlodder ved at kontrahere med Sælgeren om Prisen. Han er i den Grad svagt stillet i saa Henseende, at han tidt og ofte kommer til at betale en meget for høj Pris for Jorden, maaske 400—500—600 Kr. pr. ha udover det, der burde være den rimelige Pris, nemlig i Nærheden af den Jordværdi, her har været Tale om, og som de paagældende, der har erhvervet Jord efter Loven af 4. Oktober 1919, har faaet deres Købesum fastsat efter. Det er min Erfaring, som ogsaa bekræftes af mange Kommissioners Vidnesbyrd omkring fra Egne med bedre Jord, at naar Jorden erhverves i Fællesskab gennem Udstykningsforeninger ved Opkøb af større Gaarde eller Dele deraf, vil Prisen kunne nedbringes med 300—400 Kr. pr. ha, saa at den Overpris, som der betales, bliver forholdsvis beskedent.

Den højtærede Minister mener nu, at der er bragt økonomisk Lighed til Veje ved de Forandringer, her er foreslaaet — jeg maa med den højtærede Formands Tilladelse citere nogle Linier af, hvad den højtærede Minister siger Spalte 1726: „Jeg siger: fuldstændig økonomisk Ligestilling, men man maa naturligvis hertil føje, at der bliver jo den Forskel, som det er Lovens Hensigt der skal være, nemlig at det i det ene Tilfælde er offentlig Jord, der er Tale om, og der skal Husmanden ikke købe Jorden, men betale en aarlig Jordrente, hvis Størrelse bestemmes af de periodiske Vurderinger, medens han efter denne Lov skal købe Jorden og følgelig ogsaa forrente den Købesum, han giver. Hvis nu nogen vil sige, at deraf følger en Ulighed, fordi de aarlige Vurderinger ligger lavere end den Købesum, Husmanden maa betale, svarer jeg: det er muligt, at det i visse Tilfælde kan forholde sig saaledes, men man har i hvert Fald ikke Lov at forudsætte, at det er saaledes, thi hvis de offentlige Vurderinger udføres paa den Maade, de bør udføres, og som det er fastsat i Loven, at de skal udføres, nemlig saaledes, at de er fuldstændig identiske med Prisen i Handel og Vandel, kan der ikke være nogen Forskel mellem Rente af den gennemsnitlige Købesum.“ Saa følger Ministeren til: „men hvis der alligevel er en Modsætning, er det Tegn paa, at de offentlige Vurderinger ikke er foretaget saaledes, som Loven paabyder, og saa maa man forvente, at der i Fremtiden sker saadanne Ændringer, at Vurderingerne bliver de samme som Købesummerne.“

Jeg tror, den højtærede Minister tager

fejl i denne Betragtning. Til Ejendoms-skyld skal Jorden vurderes efter, hvad den er værd i Handel og Vandel, men Jordværdien skal fastsættes paa Grundlag af Værdien af en middelstor Bondegård i middelgod Kultur, og derved kan der fremkomme en ret betydelig Forskel. Men dernæst er det en kendt Sag, at Vurderingsmyndighederne holder sig „i Underkanten“ — mit Partis ærede Ordfører brugte Udtrykket „i Underkanten“. Jeg mener ogsaa at kunne sige — for at være lemfældig —, at de holder sig i Underkanten ved Værdiansættelserne. Og det er da ganske klart, at naar en Mand er saaledes stillet, at han skal erhverve en Jordlod ved enkeltvis at kontrahere med større Jordbesiddere, saa vil den Pris, han kommer til at betale for forarsaget Ulempe, som Regelen kommer til at dreje sig om adskillige Hundrede Kroner pr. ha, og der bliver ikke økonomisk Lighed mellem dem, der kommer til at besidde Husmandsbrug efter disse to Love.

Men lad mig indskyde, at jeg kender Eksempler paa, at visse Vurderingsraad, der ved den almindelige Vurdering holder sig betydeligt under den reelle Værdi, derimod, naar de skal fastsætte Jordværdien efter Loven af 4. Oktober 1919 — altsaa den Jordrente, som de nye Brugere skal forrente efter Loven, det være sig paa Lens- eller Præstegaardsjorder —, ikke har undset sig ved at sætte denne Værdi meget betydeligt højere, end Jorden var ansat til, saa længe den hørte til Godset eller Præstegaarden med tilsvarende Jord umiddelbart grænsende op dertil. Det maa antagelig være, fordi de paagældende Vurderingsmænd er Modstandere af denne Lovgivning. Men at benytte dette paa en saadan Maade er en Utilbørlighed, det har jeg gerne villet sige her med størst mulig Styrke ved denne Lejlighed. Thi derved bliver Landets Befolkning ikke behandlet lige. Dette Forhold tillader jeg mig at henlede de overordnede Myndigheders Opmærksomhed paa.

Altsaa, med Hensyn til § 7 henstiller jeg til den højtærede Minister og det kommende Udvalg at tage under velvillig Overvejelse den Tanke, at Bestemmelsen om, at Ansøgerne i Forvejen skal have udset en Jordlod, bortfalder. Derved bliver det nødvendigt ogsaa at forandre § 6, som handler om de Tilfælde, hvor den paagældende ikke selv har kunnet paavise Jord og kan paakalde Kommunalraadets Bistand. Jeg har efter min Erfaring gennem 20 Aar intet Eksempel haft paa, at